

TANTÁRGYI ADATLAP

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

1.1. *Tantárgy neve (magyarul, angolul)*

Rajz és kompozíció J – Tér-Forma-Szín-Textúra • Drawing and composition J – Space-Form-Colour-Texture

1.2. *Azonosító (tantárgykód)*

BMEEPRAQ80J

1.3. *A tantárgy jellege*

kontaktórával rendelkező tanegység

1.4. *Kurzustípusok és óraszámok*

kurzustípus	heti óraszám	jelleg
előadás (elmélet)	–	
gyakorlat	2	önálló
laboratóriumi gyakorlat	–	–

1.5. *Tanulmányi teljesítményértékelés (minőségi értékelés) típusa*

félévközi érdemjegy (f)

1.6. *Kreditszám*

2

1.7. *Tantárgyfelelős*

neve: **Tari Gábor PhD**
beosztása: egyetemi docens
elérhetősége: gabortari@rajzi.bme.hu

1.8. *Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység*

Rajzi és Formaismereti Tanszék

1.9. *A tantárgy weblapja*

<http://rajzi.bme.hu/hu/oktat%C3%A1s/rajz-8>

1.10. *A tantárgy oktatásának nyelve*

magyar és angol

1.11. *A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott féléve*

Kötelezően választható az alábbi képzéseken:

1. **3N-M0-T** • Építésztechnológiai osztatlan képzés tervezői specializáció magyar nyelven • ajánlott féléve: 8.
2. **3NAM0** • Építésztechnológiai osztatlan képzés tervezői specializáció angol nyelven • ajánlott féléve: 8.
3. **3N-ME** • Építésztechnológiai mesterképzés magyar nyelven • ajánlott féléve: 1.
4. **3N-M0-S** • Építésztechnológiai osztatlan képzés szerkezeti specializáció magyar nyelven • ajánlott féléve: 8.

1.12. Közvetlen előkövetelmények

- A. Erős előkövetelmény:
BMEEPRAA501 • Rajz 5.
- B. Gyenge előkövetelmény:
 - 1. —
- C. Párhuzamos előkövetelmény:
 - 1. —
- D. Kizáró feltétel (nem vehető fel a tantárgy, ha korábban teljesítette az alábbi tantárgyak vagy tantárgycsoportok bármelyikét):
—

1.13. A tantárgyleírás érvényessége

Jóváhagyta az Építészmérnöki Kar Tanácsa, érvényesség kezdete 2019. április 24.

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

2.1. Célkitűzések

A kurzusra jelentkező hallgatók az építészet és a képzőművészet közös kompozíciós irányelveit ismerik fel az alkotómunka során. Megismerkednek a murális képzőművészet műfajaival, technikáival, képesen lesznek felismerni az építészethez társítható képzőművészeti alkotások stílusirányait és azok alkalmazhatóságát néhány történeti példán át, de főként az új kortárs közegben. A manapság felszabadult építészeti tömegformálás objektívnek tekinthető irányelveit sajátítják el a térélmény, az egyensúly, a ritmus, a felhasznált anyagok textúrája, faktúrája, a formanyelv és az kompozíciós módszerek szabályszerűségei között.

2.2. Tanulási eredmények

A tantárgy sikeres teljesítésével elsajátítható kompetenciák

- A. Tudás
 - „- *Megfelelő mértékben ismeri az építészethez kapcsolódó humán tudományokat és az építészre ható képzőművészeteket.*”
 - 1. A hallgató tisztában van a színelmélet alapproblémáival – a pigmentszínnek összességét tartalmazó színtest alakjával, felépítésével, színek tulajdonságainak mérőszámaival, kódjaival, képe van különböző szabványos színrendszerekről, festékszínnek és a digitális technológia fényszíneinek összefüggéseiről. Ismeri a színharmónia feltételrendszerét. Képes az építészeti anyagokhoz illő színek meghatározására. Ismeri a vizuális formanyelv alapelemeit, kategóriáit, a fő építészeti kompozíciós módszereket és hatótényezőket. Felismeri őket az építészettörténet és a modernizmus különböző korszakaiban.
- B. Képesség
 - „- *Képes az alapvető építészeti informatikai eszközök és szoftverek használatára.*”
 - „- *Képes építészeti és műszaki dokumentáció grafikailag igényes elkészítésére manuális és digitális eszközökkel.*”
 - „- *Képes hagyományos és virtuális építészeti modellezésre, képes a célközönség számára megfelelő tartalmú és megjelenésű prezentáció elkészítésére.*”
 - 1. A hallgató megérti a szín a forma az anyaghasználat és az építészet különböző összefüggéseit és alkotó módon, kliséktől mentesen, de objektív értékek mentén, egyéni hangon is képes használni őket a mai kortárs irányzatok felszabadult gyakorlatában.
- C. Attitűd
 - „- *Törekszik a problémák felismerésére és megoldására, a kreativitásra, új megoldások keresésére, egyszerre és arányosan alkalmazza az intuitív és az ismereteken alapuló megközelítéseket.*”
 - „- *Nyitott az új információk befogadására, törekszik az esztétikai, humán és természettudományos műveltségének folyamatos fejlesztésére, szakmai ismereteinek bővítésére, új termékek, szerkezetek, technológiák megismerésére.*”
 - „- *Törekszik önmaga megismerésére, munkáját megfelelő önkontroll mellett végzi, törekszik a felismert hibák kijavítására.*”

1. Főként az építészethez társítható murális műfajok /falkép, mozaik, sgraffito, zománckép, dombormű stb./ műfajaiban készítünk felhasználható alkotások terveit – sokszor konkrét építészeti helyszínekre is –vagy magát az építészeti tömegformálás szobrászi lehetőségeit kutatjuk a színezés szerepeltetésével modellek készítése során.

D. Önállóság és felelősség

„- Szakmai problémák során önállóan és kezdeményezően lép fel.”

1. A végzős építészhallgatónak képesnek kell lenni önállóan megítélni adott stílusú és funkciójú épület színezési és kompozíciós irányelveit és a hozzá illő, vele társítható képzőművészeti alkotás lehetőségeit. El kell igazodnia a kortárs felszabadult építészeti formálási lehetőségek és a funkció, a használhatóság és tartalmi kifejezés útvesztőiben. Képesnek kell lenniük a minimalizmus és semmit-mondás, valamint a formagazdagság és túlformáltság veszélyeinek a felismerésére. Valamint lehetőség szerint a két véglet pozitív jellegeinek a társítására /Mi az a legkevesebb, ami még teljes és a mi az a legtöbb, ami még belefér egy alkotás kereteibe?/

2.3. Oktatási módszertan

A félév során a gyakorlati, ecsettel történő színelület-festésen át a digitális színezés különböző formáin keresztül ismerjük meg színharmóniai legcélravezetőbb és jól használható formáit, valamint a formai kompozíciós elveket, hatótényezőket, vizuális-formanyelvet. Színharmónia kísérletek után különböző texturált felületek alkalmazásával készítünk építészeti társításra alkalmas képzőművészeti kompozíciókat jellemzően kollázsokat. A kurzus második felében egységes 10x10cm-es níkecell kockák alapformáinak tudatos alakításán keresztül intuitív építészeti tömegmodelleket –melyeket később színezünk és számítógépen összeépítünk elkészült murális falképekkel, térburkolat tervekkel egységes látványtervekké.

2.4. Tanulástámogató anyagok

A. Szakirodalom

Nemcsics Antal: Színdinamika: színes környezettervezés. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1990.
Johannes Itten: A színek művészete. Göncöl – Saxum, Budapest, 2002.
Joseph Albers: Interaction of Colors. Yale University Press, 1963.
Tari Gábor: Geometriai jellegek a színek harmóniájában. PhD értekezés, 2006.

B. Jegyzetek

–

C. Letölthető anyagok

<http://rajzi.bme.hu/hu/oktat%C3%A1s/rajz-8>

3. TANTÁRGY TEMATIKÁJA

3.1. Előadások tematikája

3.2. Gyakorlati órák tematikája

- Bevezető előadás. Tematika ismertetése, eszköz és anyag igény.
- Elméleti előadás I.-II. - Formatan I-II.
- Színharmónia-festés irányított módszerekkel és tudatos vezérelvek felhasználásával /színharmónia-ellipszisek, színharmónia-spirál, Pfeiffer féle harmónia-tábla/.
Hf.: a mintázat, a kortárs formaritmusok szerepe a homlokzattagolásban –formaritmusok készítése a festett színharmóniák felhasználásával /PC, színes papírkollázs stb./.
- Elméleti előadás III. A szín újabb lehetőségei a városok vizuális arcának formálásában.
- Optikailag kevert színelületek festése irányított harmóniával, ezekhez illő meglévő gyűjtése házi feladatként.
- Kollázsok készítése. Hf.: számítógépes verziók készítése.
- Egyéni korrektúrák, konzultációk.

- Elméleti előadás IV. A kortárs geometrikus-absztrakt szobrászat áttekintése.
- Nikecell plasztikus építészeti kompozíciók készítése a Formatan előadáson felsorolt kompozíciós módszerekből való választásokkal /technika: vasfűrészlap, ráspoly, izzószálas vágó stb.
- Műhelymunka folytatása, a kompozíciók festése eredeti homlokzatfestékekkel.
- A plasztikai kompozíciók festése, fotózása. Hf.: a korábbi síkkompozíciók /falképek, térbukolat-tervek/ számítógépes beillesztése a fotókba.
- Egyéni korrektúrák, konzultációk.

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

4. A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

4.1. Általános szabályok

- A. A gyakorlatokon a részvétel kötelező. A megengedett hiányzások számát a hatályos Tanulmányi- és Vizsgaszabályzat írja elő (105. § (4)).
A 0. pontban megfogalmazott tanulási eredmények értékelése a félévi ún. mappa tartalmán keresztül, értékelése fejlődési szempontok szerint. A mappa tartalma a félévközi rajzi – gyakorló – feladatok és a házi feladatok.
- B. Vitás esetekben a hatályos Tanulmányi- és Vizsgaszabályzat, továbbá a hatályos Etikai Kódex szabályrendszere az irányadó.

4.2. Teljesítményértékelési módszerek

- A. Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések:
1. *Tanulmányi részteljesítmény-értékelés:* a tantárgy és a tudás, képesség típusú kompetencia elemeinek komplex gyakorlati (rajz) jegy megszerzésének módja a féléves ún. mappa leadása. A mappában az órai és a házi feladatok, valamint a hozzá kapcsolódó vázlatok vannak.
- B. Vizsgaidőszakban végzett teljesítményértékelések:
1. *Összegző tanulmányi teljesítményértékelés:* -

4.3. Teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

- A. A szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részaránya a minősítésben:

szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések	részarány
tanulmányi teljesítmény-értékelés, leadott ún. mappa közös értékelése az oktatásban résztvevő oktatókkal	100%
összesen:	Σ 100%

4.4. Érdemjegy megállapítás

félévközi részérdemjegy	ECTS minősítés	Pontszám*
jeles (5)	Excellent [A]	≥ 96%
jeles (5)	Very Good [B]	90 – 95%
jó (4)	Good [C]	75 – 89%
közepes (3)	Satisfactory [D]	60 – 74%
elégséges (2)	Pass [E]	50 – 59%
elégtelen (1)	Fail [F]	≤ 49%

* Az érdemjegyeknél megadott alsó határérték már az adott érdemjegyhez tartozik.

4.5. Javítás és pótlás

- A. A megadott rajzi feladat teljesítmény értékelésének pótlása az évfolyam felelőssel történt egyeztetéssel lehetséges, vagy ha az érdemjegy elégtelen jellegéből adódik a pótlási időszakban történhet.
- B. Az aktív részvétel – jellegéből adódóan – indokolt esetben lehetőség van javításra, a többi esetben a TVSZ az irányadó.

4.6. A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

tevékenység	óra / félév
részvétel a kontakt tanórákon	12×2=24
félévközi készülés a gyakorlatokra	12×1=12
házi feladat elkészítése	24
összesen:	Σ 60

4.7. Jóváhagyás és érvényesség

Jóváhagyta az Építészmérnöki Kar Tanácsa, érvényesség kezdete 2019. április 24.